

Stützpunkt Gruppe Aggersund

De tyske befæstninger omkring Aggersundbroen
under Anden Verdenskrig

Atlantvolden

I 1940 havde det nazistiske Tyskland besat det meste af Vest- og Nordeuropa. Englænderne var drevet tilbage fra fastlandet.

1941 angreb Tyskland Sovjetunionen, der nu blev allieret med England og senere med USA, da det japanske angreb på Pearl Harbour december samme år trak dette land ind i krigen.

Det blev et stadigt russisk ønske, at få åbnet "den anden front" til aflastning af det tyske pres, nemlig en engelsk-amerikansk landgang i Vesteuropa.

Da tyskernes krigslykke i 1942-43 vendte med slagene ved El Alamein og Stalingrad, blev det mere klart, at en allieret landgang kunne ventes, især efter at de allieredes felttog op gennem Italien standsede.

Fra Nordnorge til Sydfrankrig opførte tyskerne befæstelser langs Atlanterhavs- og Nordsøkysten. For Nordjyllands vedkommende befæstningsanlæg ved bl.a. Hanstholm, der blev Nordeuropas stærkeste, Slettestrand, Løkken, Hirtshals, Skagen og Frederikshavn, der skulle sikre skibstrafikken til Norge.

Hertil kom så de omfattende anlæg omkring Aalborg af hensyn til Limfjordsbroerne og flyvepladsen, der sikrede flyforbindelsen til og fra Norge.

For at sikre trafikken over Limfjorden måtte de to nye broer ved Oddesund og Aggersund også befæstes.

For Aggersundbroens vedkommende har anlæggene også haft til formål at standse angribende fly, der fulgte fjorden frem til Aalborg.

Den 6. juni 1944 fandt invasionen sted i Nordfrankrig.

Tyskerne havde regnet med en invasion på Jyllands vestkyst som en mulighed. Dette spillede en rolle omkring begivenhederne i slutningen af august 1943.

Afvæbningen af den danske hær 29. august havde bl.a. til formål at sikre, at den ikke faldt tyskerne i ryggen under en eventuel allieret landgang i Jylland.

Tyskerne vidste ikke, at de allierede på det tidspunkt havde udelukket Jylland som et invasionsområde. De regnede derimod med, at de allierede kunne foretage landgang ved Esbjerg samtidig med en operation i Jammerbugten.

Selv efter invasionen i Frankrig frygtede tyskerne landgang i Jylland.

Den kunne bl.a. afskære forbindelsen til Norge og sammen med den store invasion skabe en knibtangsbevægelse imod Tyskland. Tyskerne regnede endnu med at slå invasionen tilbage, og så kunne det tænkes, at de allierede ville forsøge andre steder.

Derfor fortsatte udbygningen af den vestjyske befæstning. Det gælder også for Aggersund. De fleste betonanlæg her er meldt færdige i efteråret 1944. Enkelte blev aldrig helt færdige. Arealafgivelserne til tankgrave og minespærringer blev gennemført sommeren 1943.

De ydre anlæg

Umiddelbart efter befrielsen udarbejdede Hærens Efterretningstjeneste på baggrund af "illegalt" indsamlede oplysninger under krigen en oversigt over de tyske anlæg.

Heri findes det gengivne oversigtskort over Aggersundfæstningen. Denne omfattede en ydre og en indre linie.

Den ydre linie løb uden om Manstrup, Krøldrup og Aggersborg og bestod af en tankgrav og en pigtrådsspærring.

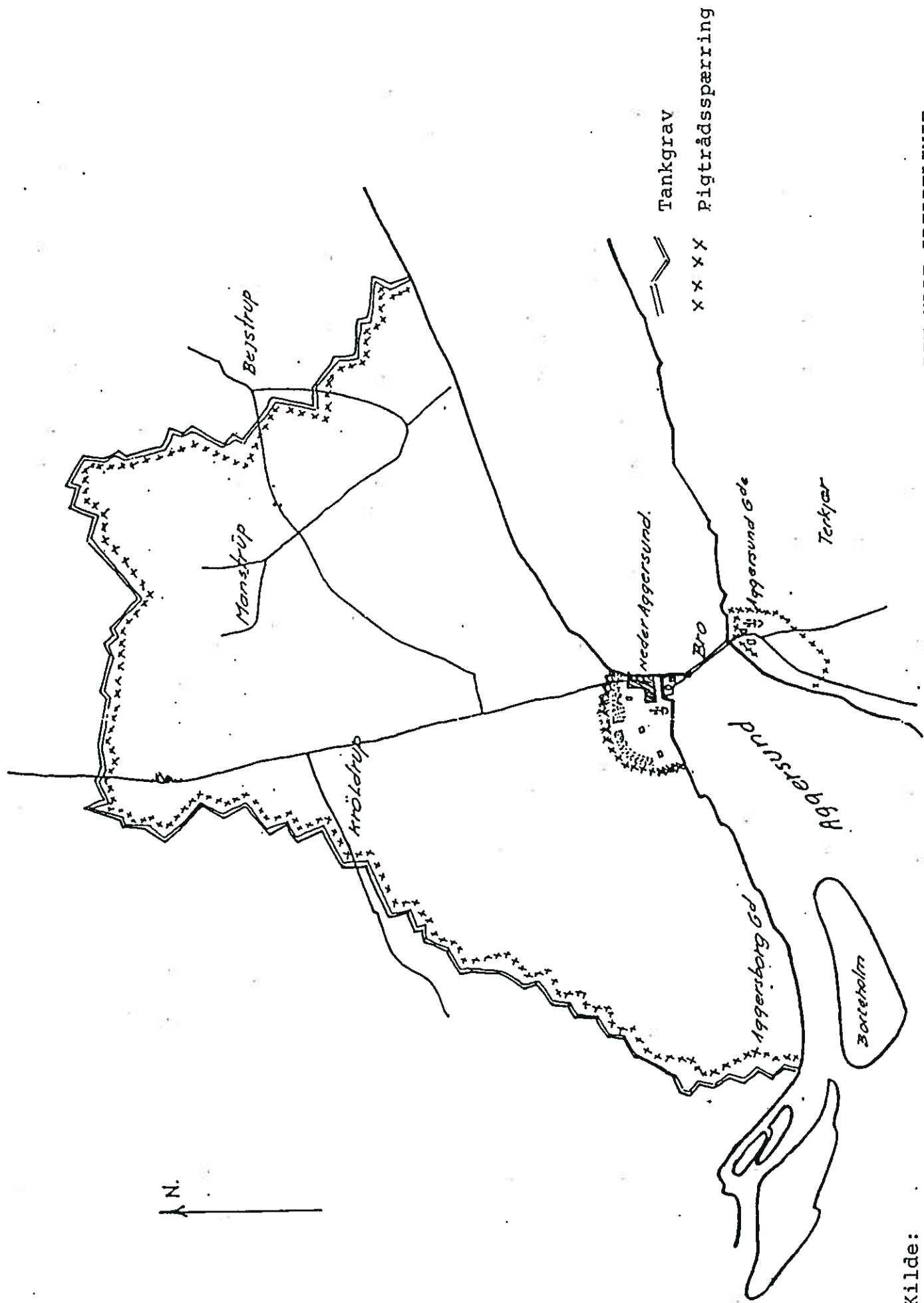
Den indre linie løb i en bue ca. 1 km nord om broen og bestod af et pigtrådshegn yderst og minefelter inden for dette.

På sydsiden af Limfjorden var der kun et pigtrådshegn som forhindring. Det var tydeligt, at et eventuelt angreb ventedes at komme nordfra, det vil sige fra havet.

Efterretningstjenestens oplysninger om befæstningen var i øvrigt meget upræcise. End ikke antallet af bunkers var korrekt, og oplysningerne om mandskabsstyrkerne var heller ikke korrekte.

Forsvarsministeriet nedsatte i 1945 en kommission til besigtigelse af de tyske fæstningsanlæg. Det ser ikke ud til, at den besøgte Aggersund.

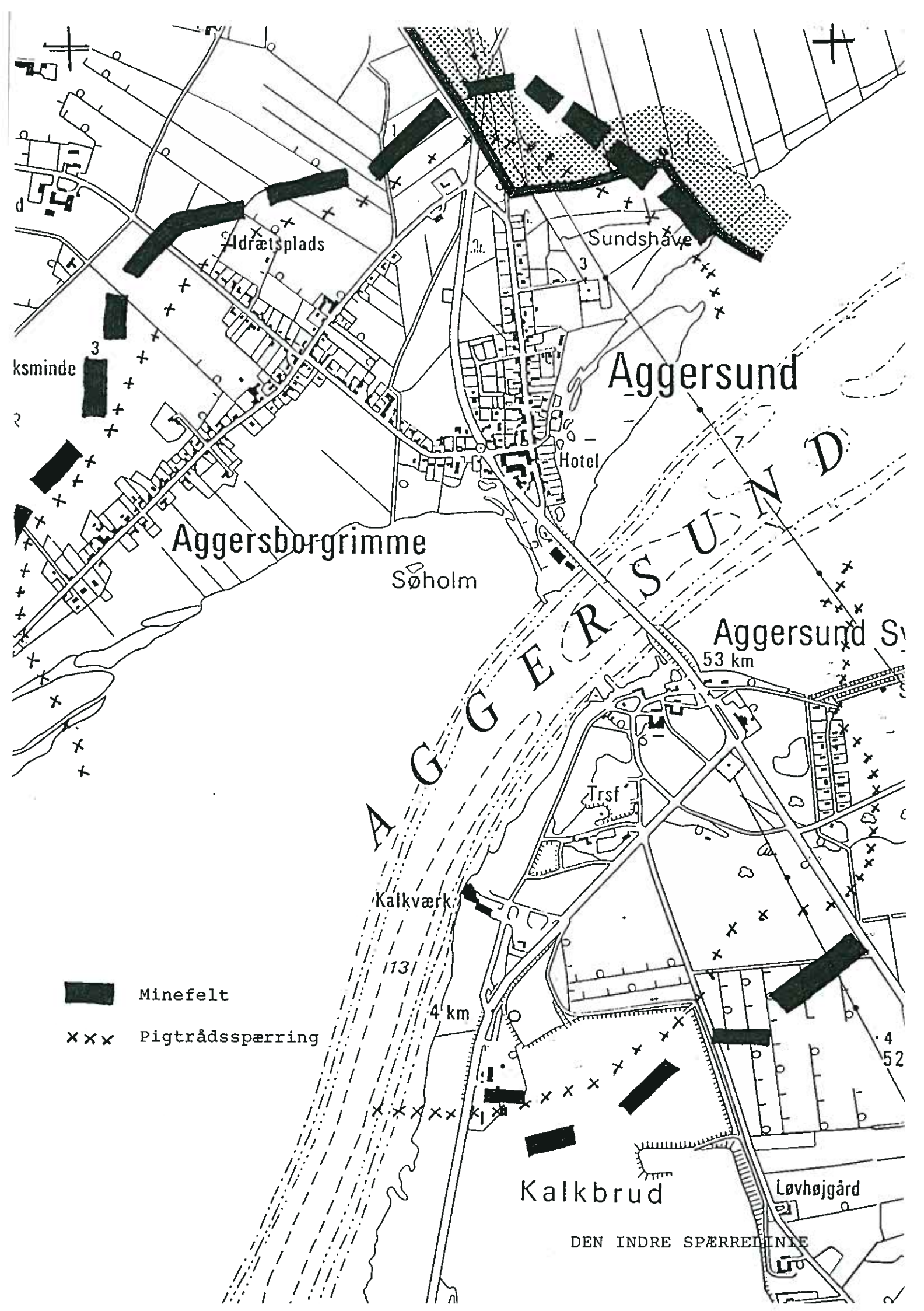
En beskrivelse af befæstningsanlæggene må fortrinsvis støtte sig til oplysninger fra de tyske arkiver.

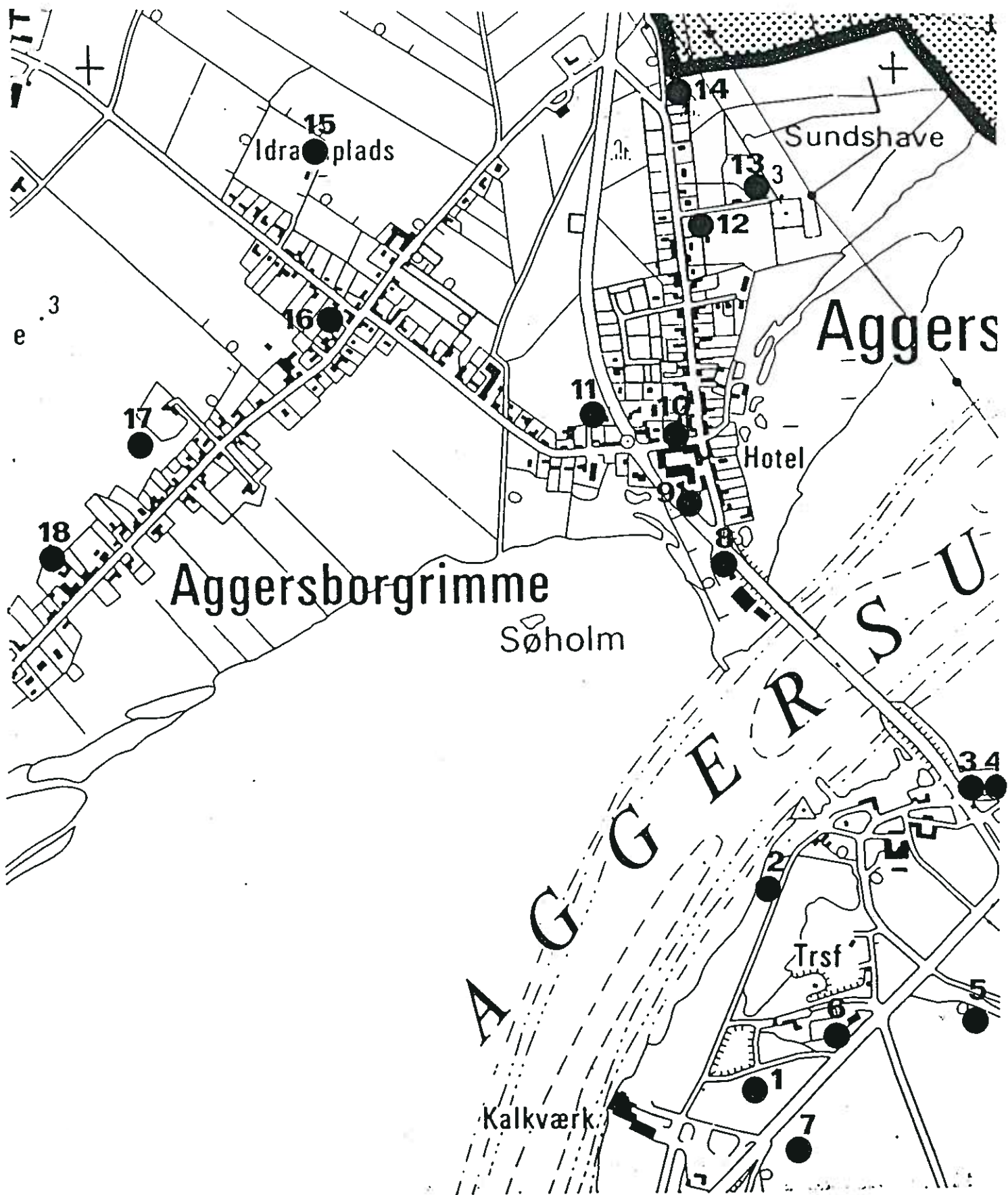

Kilde:

Tyske befæstningsanlæg, 1945 (Generalkommandoen)

DEN YDRE SPÆRRELINIE

BUNKERS
VED AGGERSUND

Byggeri efter standardtegninger

De tyske fæstningsbunkers var bygget efter standardtegninger, de såkaldte "Regelbau". Forarbejdet hertil går tilbage til 30'erne, da befæstningen af Tysklands vestgrænse blev planlagt.

Princippet var, at anlæggene skulle have en offensiv funktion med sikring af kampkraften. Efter Hitlers opfattelse kunne det bedst ske gennem mange små selvstændige enheder, til forskel fra de store forter man anvendte under 1. Verdenskrig.

De enkelte "Regelbau" kunne derfor hver for sig passes ind i den samlede befæstning. Standardtyperne forøgedes i løbet krigen og omfattede i 1944 næsten 700 forskellige enheder.

Med en enkelt udtagelse er der anvendt "Regelbau" ved bunkersbyggerierne ved Aggersund.

Bunkers syd for fjorden

- Nr. 1 Regelbau 58c
Anlægget findes ikke mere, men det har været en såkaldt Tobruk, det vil sige et lille tårn med plads til et maskingevær eller en mortér.
- Nr. 2 & 3 Regelbau L 409 A
Stilling for luftværnskanon. Den ene helt færdig 16. september 1941. Den anden ikke meldt færdig.
- Nr. 4 Regelbau L 413 A
Ammunitionsbunker til luftværnsartilleriet. Støbt færdig oktober 1944. Ikke meldt færdig.
- Nr. 5 Regelbau 621
Gruppebunker for 10 mand. Meldt færdig 30. juli 1944.
- Nr. 6 Regelbau 681
Maskingeværgruppebunker til flankerende beskydning. Meldt færdig 5. september 1944.
- Nr. 7 Regelbau 622
Dobbeltgruppebunker for 20 mand. Regelbau 622, hvoraf der findes 5 stk., er meldt færdig mellem 14. juli 1944 og 11. september 1944.

Anlæg nord for fjorden

- Nr. 8 Regelbau L 410
Svarer til nr. 2 og 3 og var forsynet med luftværnskanon. Denne Bunker havde plads til en lyskaster. Støbt færdig 23. august 1944. Ikke meldt færdig.
- Nr. 9 Regelbau 622
Se nr. 7. Bunkeren findes nu under en af Chr. Olesen Holding A/S' siloer. Firmaet ville benytte bunkeren til giftlager.
- Nr. 10 Regelbau 607
Ammunitionsbunker for hæerkompagniet. Meldt færdig 11. september 1944.
- Nr. 11 Regelbau 610
Kommandobunker. Meldt færdig 11. september 1944.
- Nr. 12 Regelbau 622
Se nr. 7. Dobbeltgruppebunker. Bunkeren ligger i "Monrads have" og gav anledning til en konflikt mellem landinspektør Monrad og værnemagten. Denne omtales senere.
- Nr. 13 Regelbau 680
Bunker for en 7,5 cm panserværnskanon. Meldt færdig 25. august 1944.
- Nr. 14 Regelbau 58 c
Se nr. 1.
- Nr. 15 Bauform 241
Uden for Regelbaunumrene. Bunkeren har tårn fra en tjekkisk kampvogn, Panzer 38 (T) med en 3,7 cm kampvognskanon, skudvidde 6,8 km. Den findes i hjørnet af Aggersund stadion, og tårnet har fået påsvejset en jernbjælke som fod for flagstangen.
- Nr. 16 Regelbau 622
Som nr. 7. Dobbeltgruppebunker.
- Nr. 17 Regelbau 681
Som nr. 6. Bunker til maskingeværgruppe. Meldt færdig 20. august 1944.
- Nr. 18 Regelbau 622
Som nr. 7. Dobbeltgruppebunker.

Regelbau 58 C

Maskingeværstilling, også betegnet Bauform 201.

Ret almindelig bunkertype.

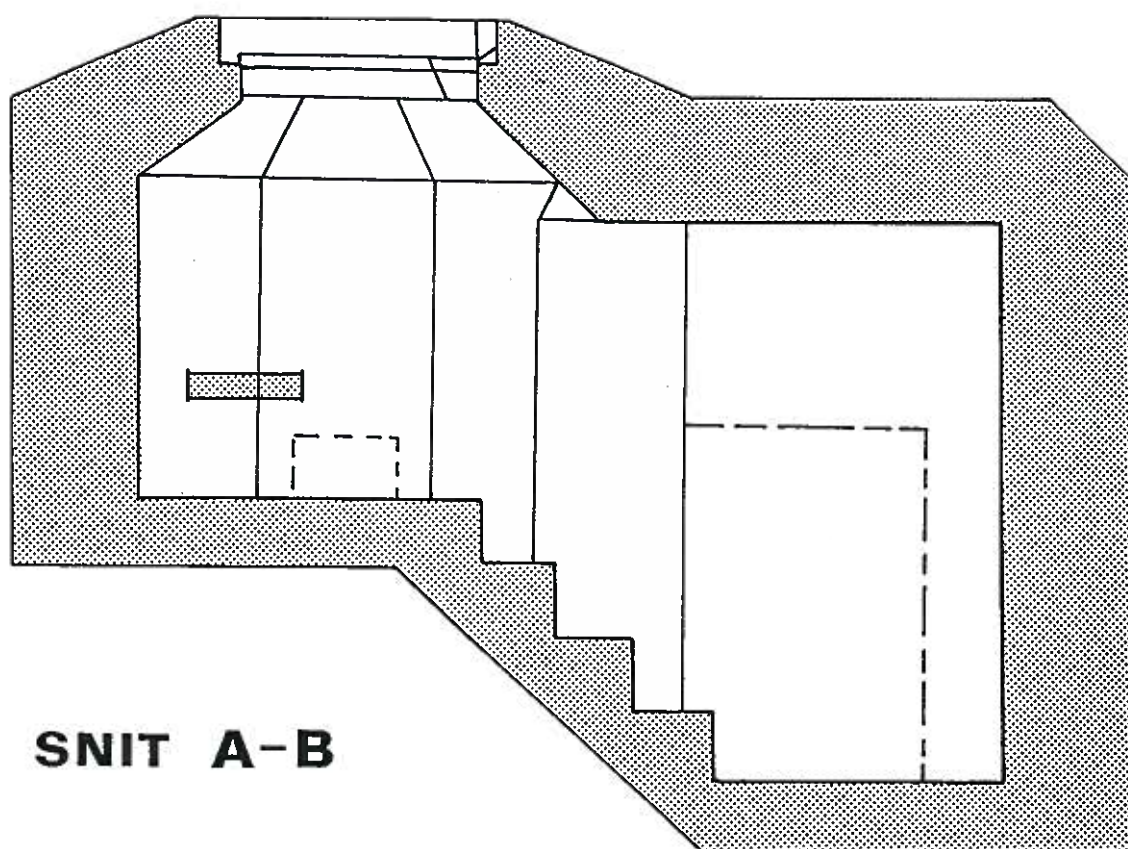
Størrelse: .Længde	3,70 m
Bredde	2,35 m
Højde	2,75 m
Vægge	0,40 m
Loft	0,40 m

Til bygningen anvendtes 11,5 m³ beton og 0,7 t rundjern.

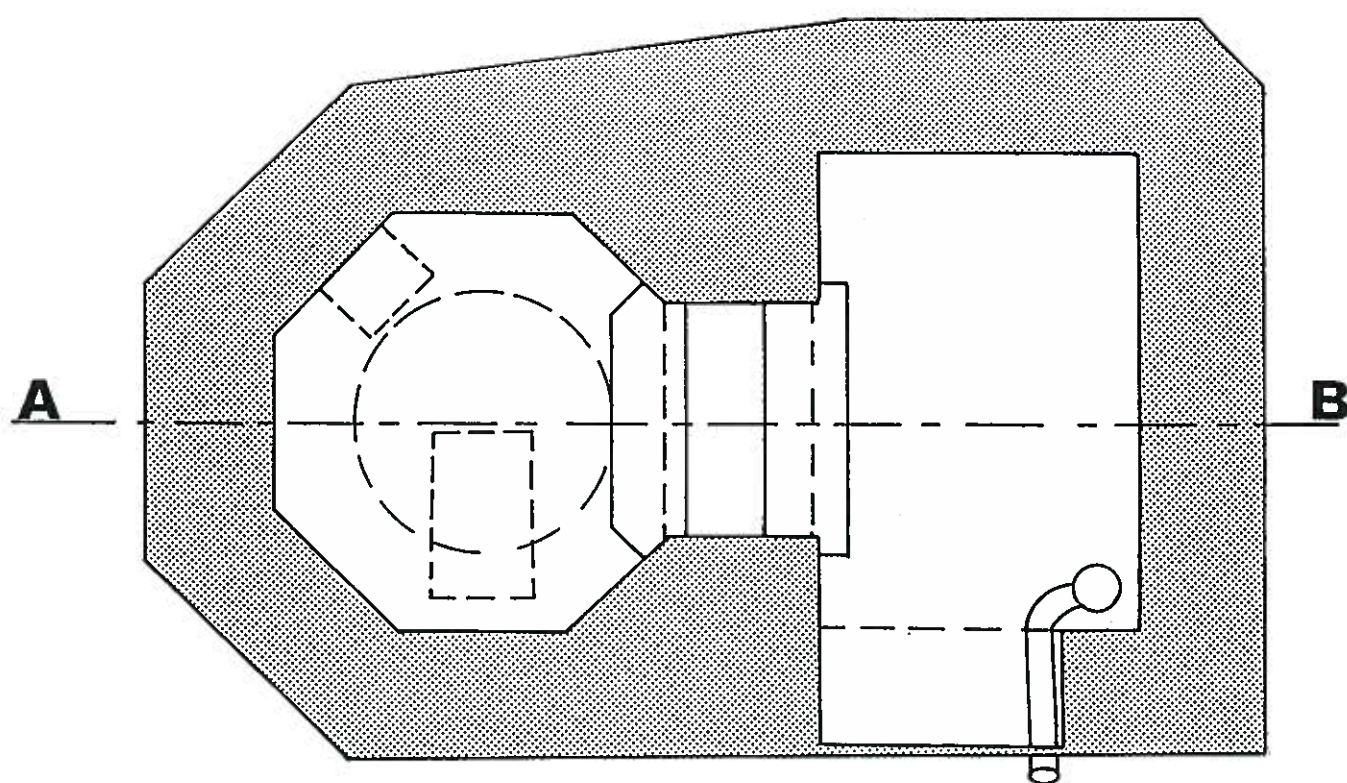
Der skulle graves 58 m³ jord bort.

Bunkeren er et lille tårn (Tobruk) med plads til et maskingevær eller en mortér.

Aggersund nr. 1 og 14.

SNIT A-B

MASKINGEVÆRREDE (TOBRUK)

REGELBAU 58C

Regelbau L 409 A

Denne bunkertype var indrettet som stilling for luftværnskanoner.

Den var bygget til en 3,7 cm flak (luftværnskanon). Først var der 3 stk. 2 cm flak 30 (enløbet kanon med en skudhastighed på 120 skud pr. minut).

Senere ombygget med 3 stk. flak Vierling, 2 cm. De blev senere igen erstattet af 3 stk. enkeltløbet 2 cm flak 38, skudhastighed 450 skud pr. minut og en skudvidde på 2,2 km.

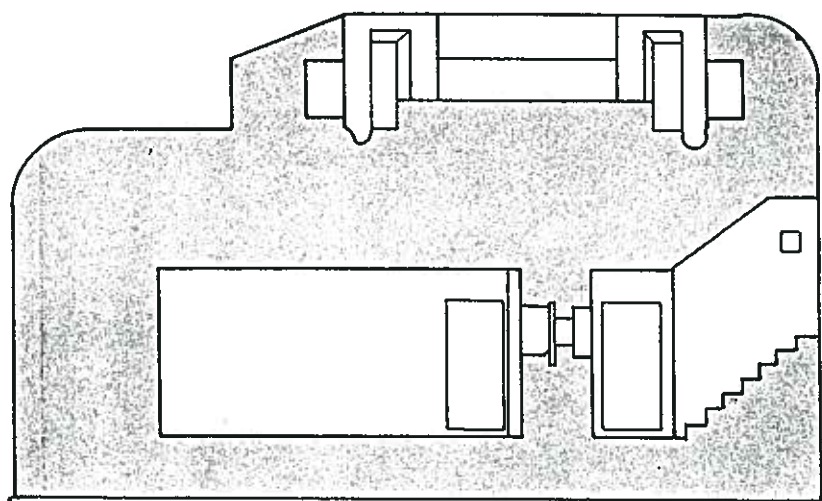
Størrelse: Længde	13,7 m
Bredde	12,1 m
Højde	6,5 m
Vægge	3,0 m
Loft	2,0 m

Der blev til hver bunker anvendt 1.010 m³ beton og 51 t rundjern. Der blev gravet 420 m³ jord bort.

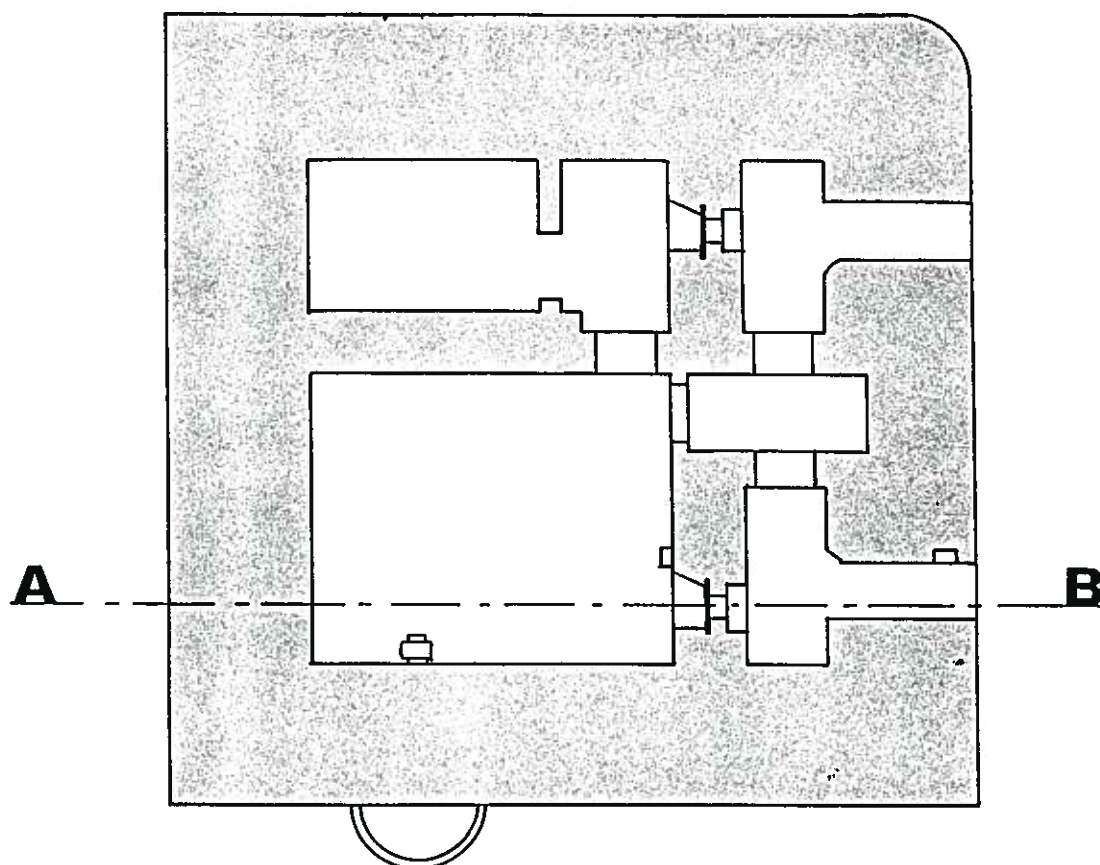
Som regel gjorde 9 mand tjeneste ved bunkeren.

Aggersund nr. 2 og 3.

STILLING FOR LUFTVÆRNSKANON REGELBAU L409^A

SNIT A - B

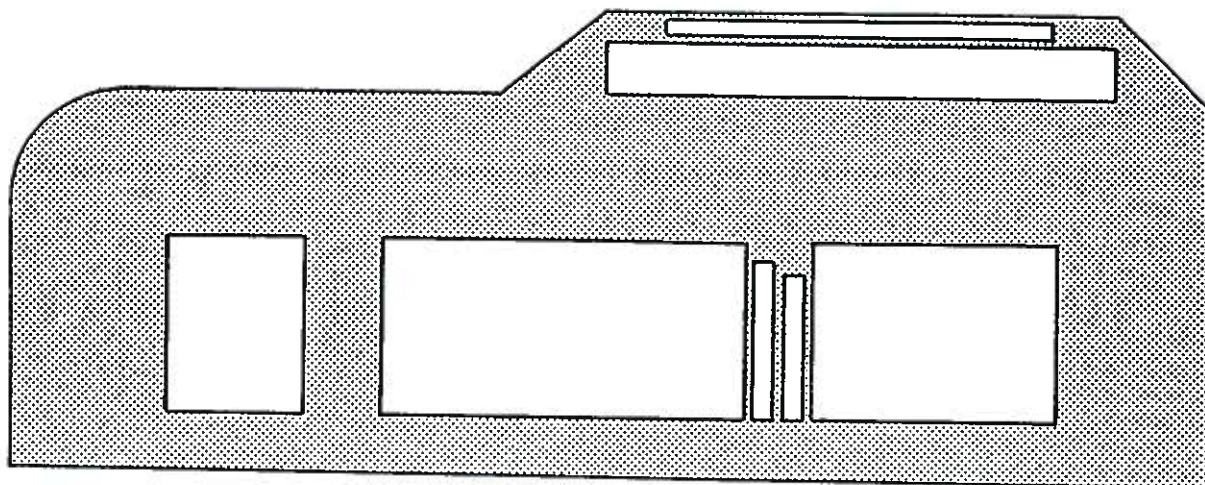
Regelbau L 410

Stilling for luftværnskanon svarer til L 409 A. Den var forsynet med en 3,7 cm kanon og havde desuden plads til en lyskaster. De tyske papirer oplyser, at det skal være en type 410 A, der var forsynet med et nærkamprum. Men et sådan findes ikke i Aggersundbunkeren.

Størrelse: Længde	15,9 m
Bredde	10,1 m
Højde	5,1 m
Vægge	2,0 m
Loft	2,0 m

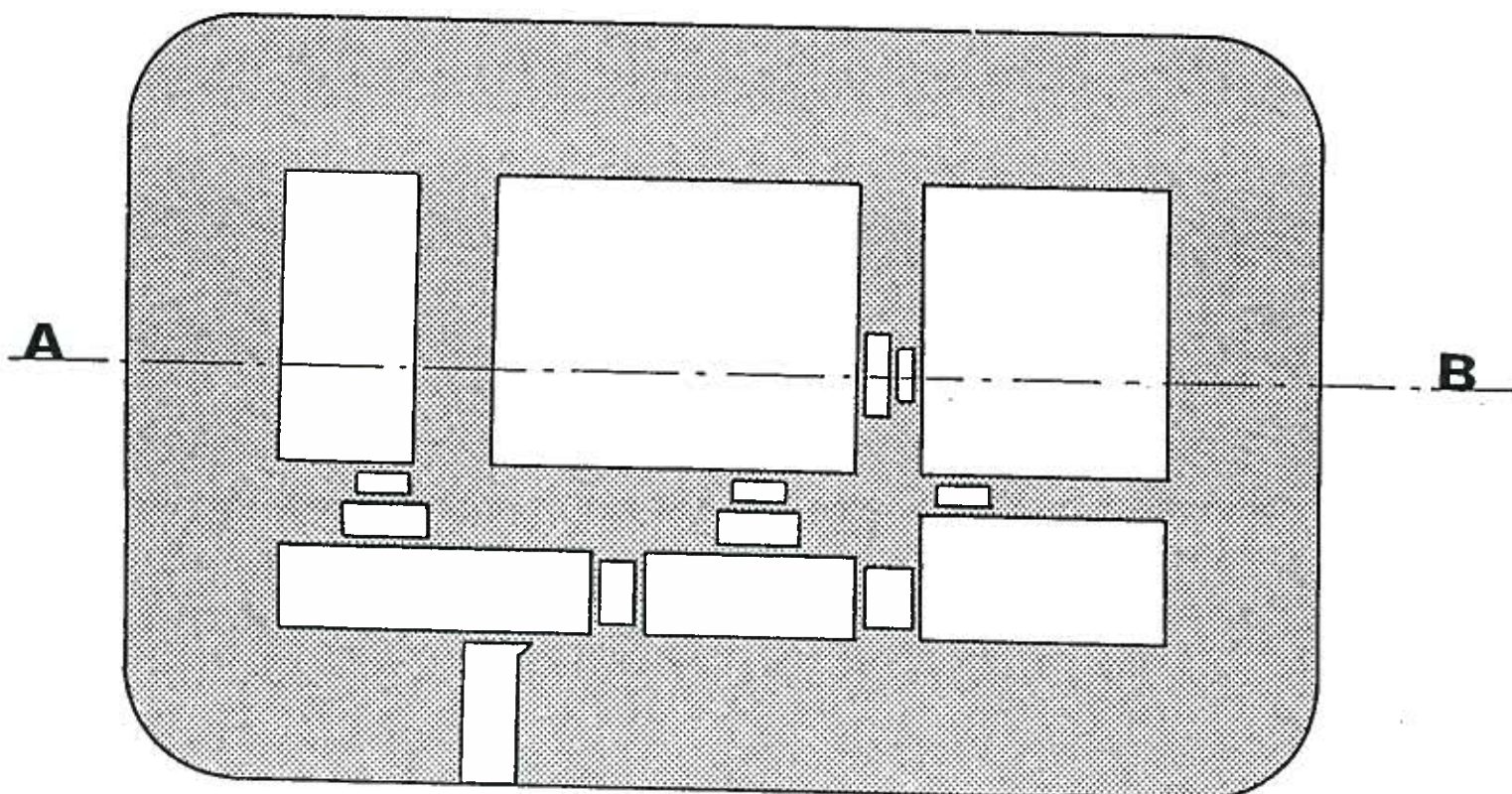
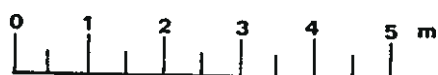
Der blev brugt 700 m³ beton og 35 t rundjern til bunkeren, og der blev gravet 1.200 m³ jord bort.

Aggersund nr. 8.

SNIT A-B

STILLING FOR LUFTVÆRNSKANON REGELBAU L410

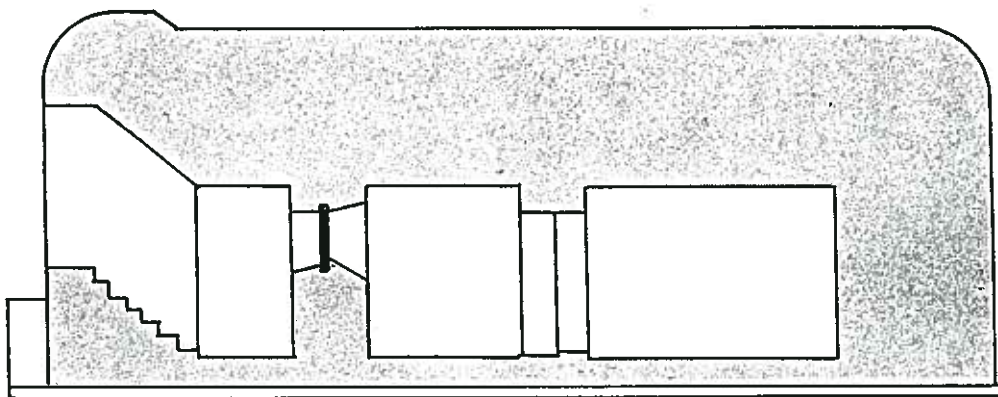

Regelbau L 413 A

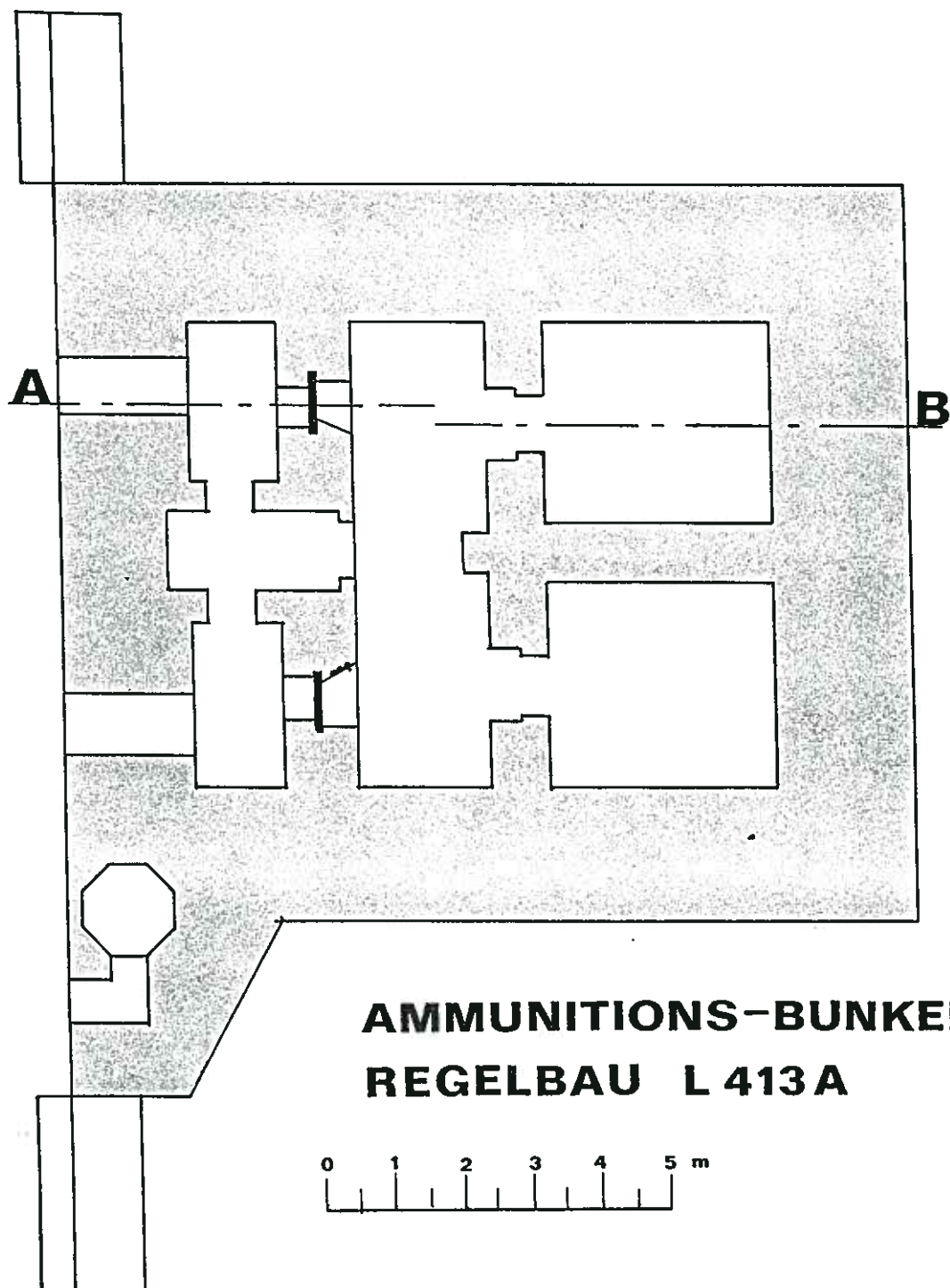
Ammunitionsbunker for luftvåbenet.

Om denne bunker findes kun få oplysninger.
Til bunkeren blev der brugt 835 m³ beton.

Aggersund nr. 4.

SNIT A-B

**AMMUNITIONS-BUNKER
REGELBAU L 413A**

0 1 2 3 4 5 m

Regelbau 607

Ammunitionsbunker for hærekompagniet.

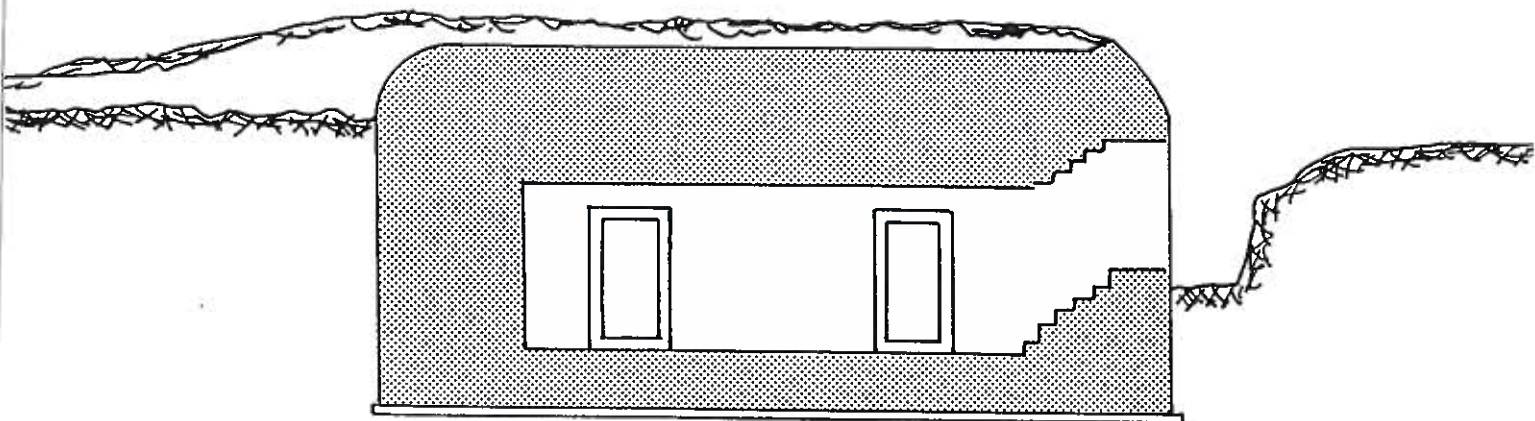
Heraf findes der 266 stk. i Atlantvolden.

De to magasiner er lukket ved hjælp af dobbelte panserdøre.

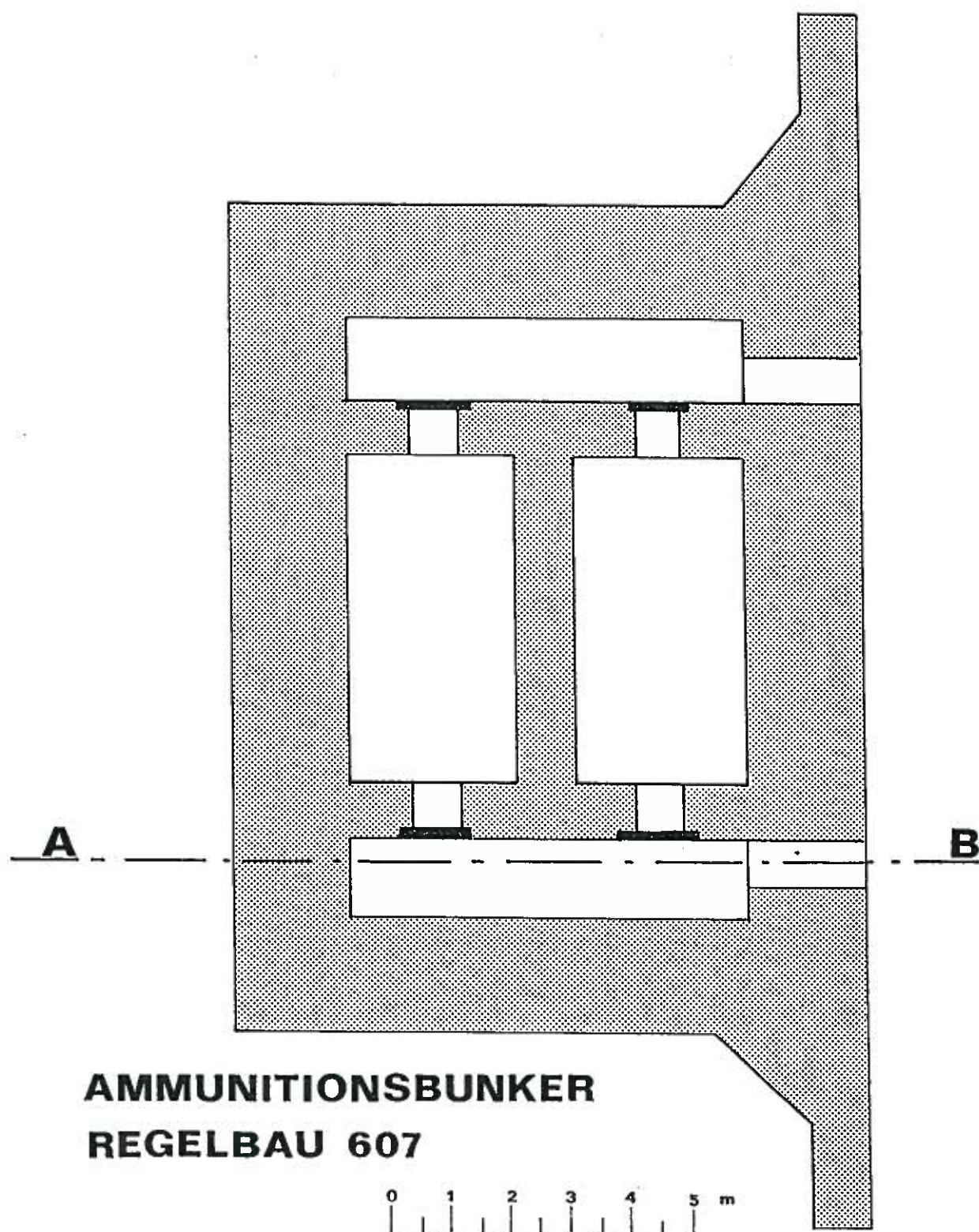
Størrelse: Længde	15,0 m
Bredde	11,0 m
Højde	5,2 m
Vægge	2,0 m
Loft	2,0 m

Til en bunker af denne type medgik 700 - 740 m³ beton, 35 t rundjern og 5,7 t formstål.
Der skulle graves 1.200 - 1.450 m³ jord bort.

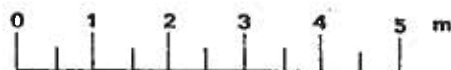
Aggersund nr. 10.

SNIT A - B

**AMMUNITIONSBUNKER
REGELBAU 607**

Regelbau 610

Kommandobunker.

Denne bunker minder meget om Regelbau 622, men er mere rummelig, da den skulle tjene som kommandobunker under kamp.

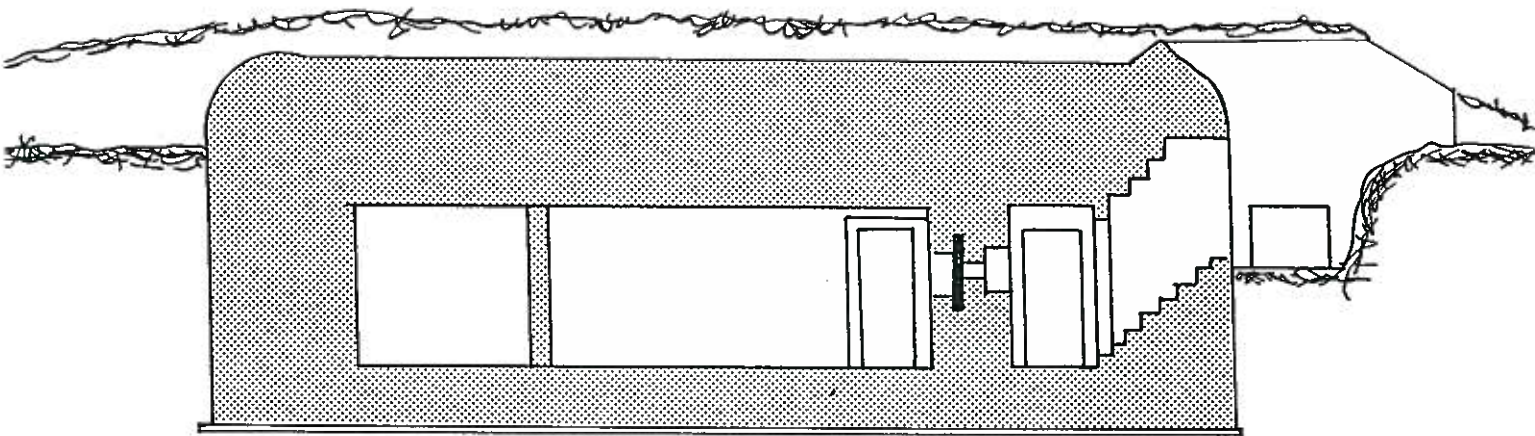
Bunkeren inderholder 2 større og 2 mindre rum samt et indgangsparti. Desuden har den en "Ringstand" til maskingevær.

Der regnes med en besætning på ca. 12 mand.

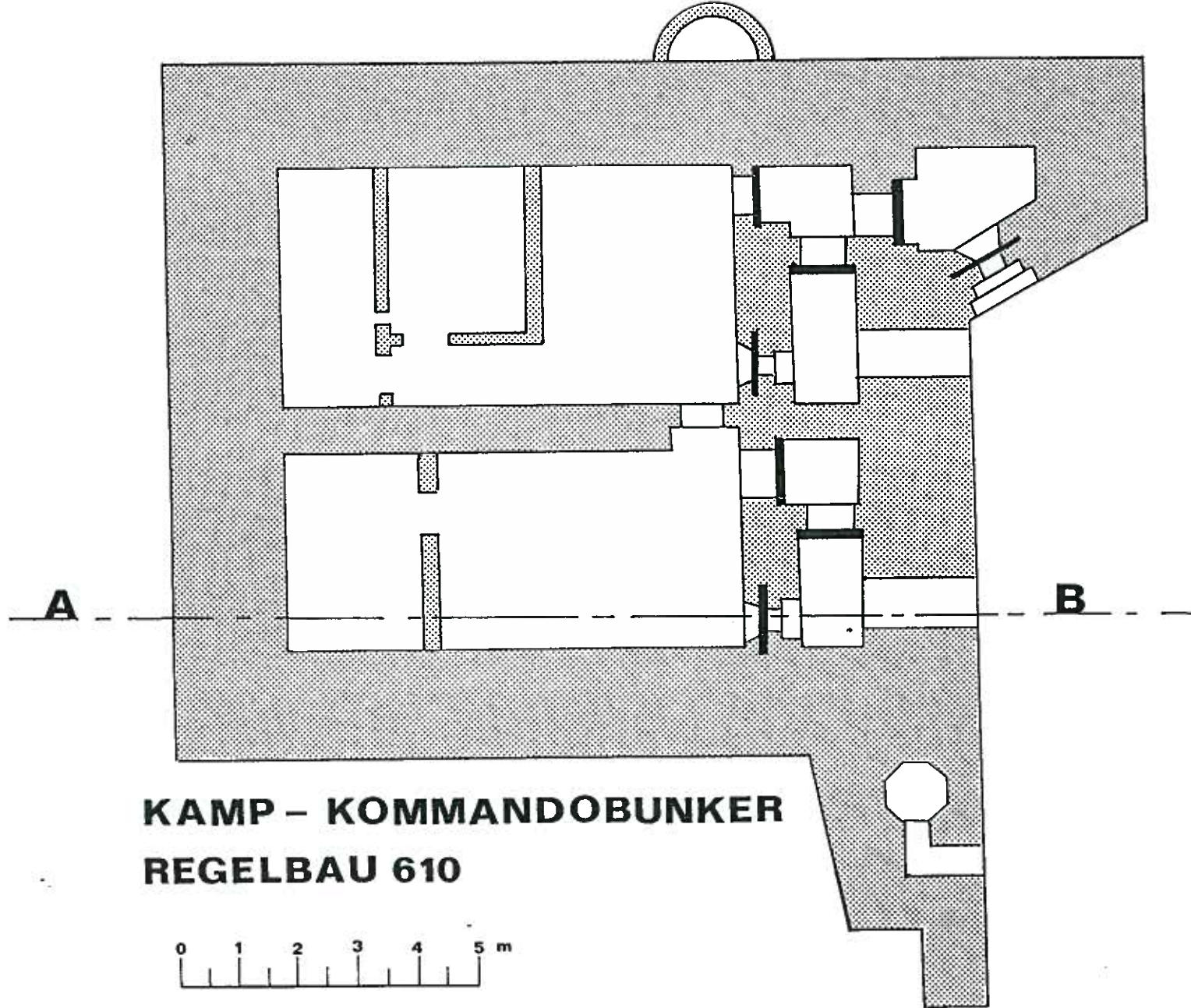
Størrelse: Længde	17,0 m
Bredde	13,1 m
Højde	5,3 m
Vægge	2,0 m
Loft	2,0 m

Til bunkeren blev der brugt 865 m³ beton, 43 t rundjern og 9,6 t formstål. Der skulle graves 1.500 m³ jord bort.

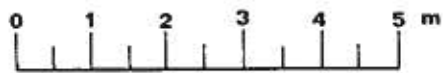
Aggersund nr. 11.

SNIT A - B

**KAMP - KOMMANDOBUNKER
REGELBAU 610**

Regelbau 621

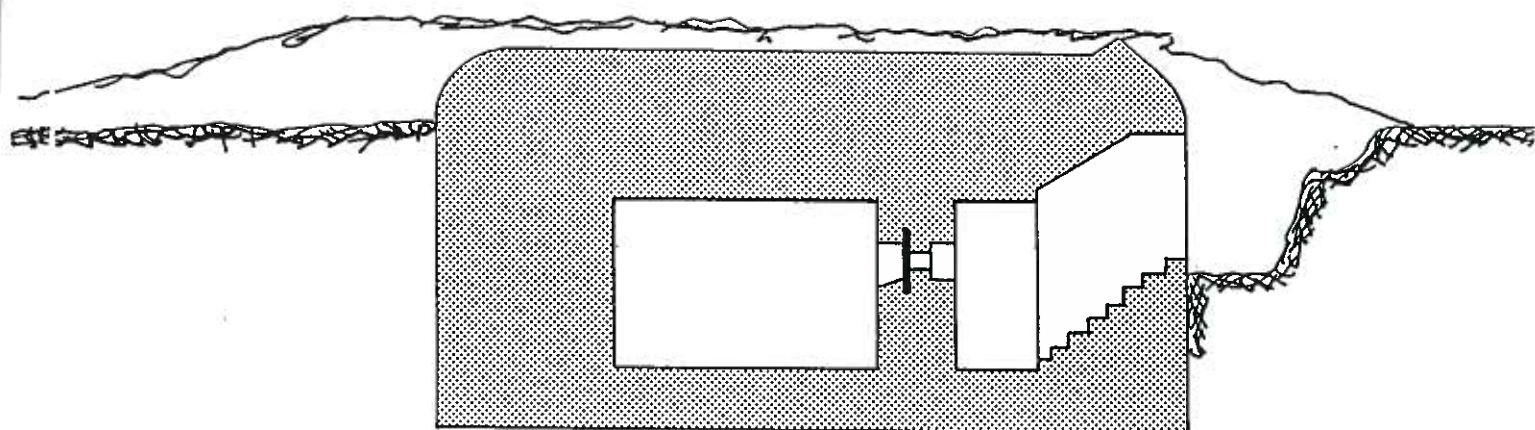
Gruppebunker.

En ret almindelig bunkertype. Der blev bygget 1.451 af den til Atlantvolden. Bunkeren blev benyttet til ophold for en gruppe på 10 soldater.

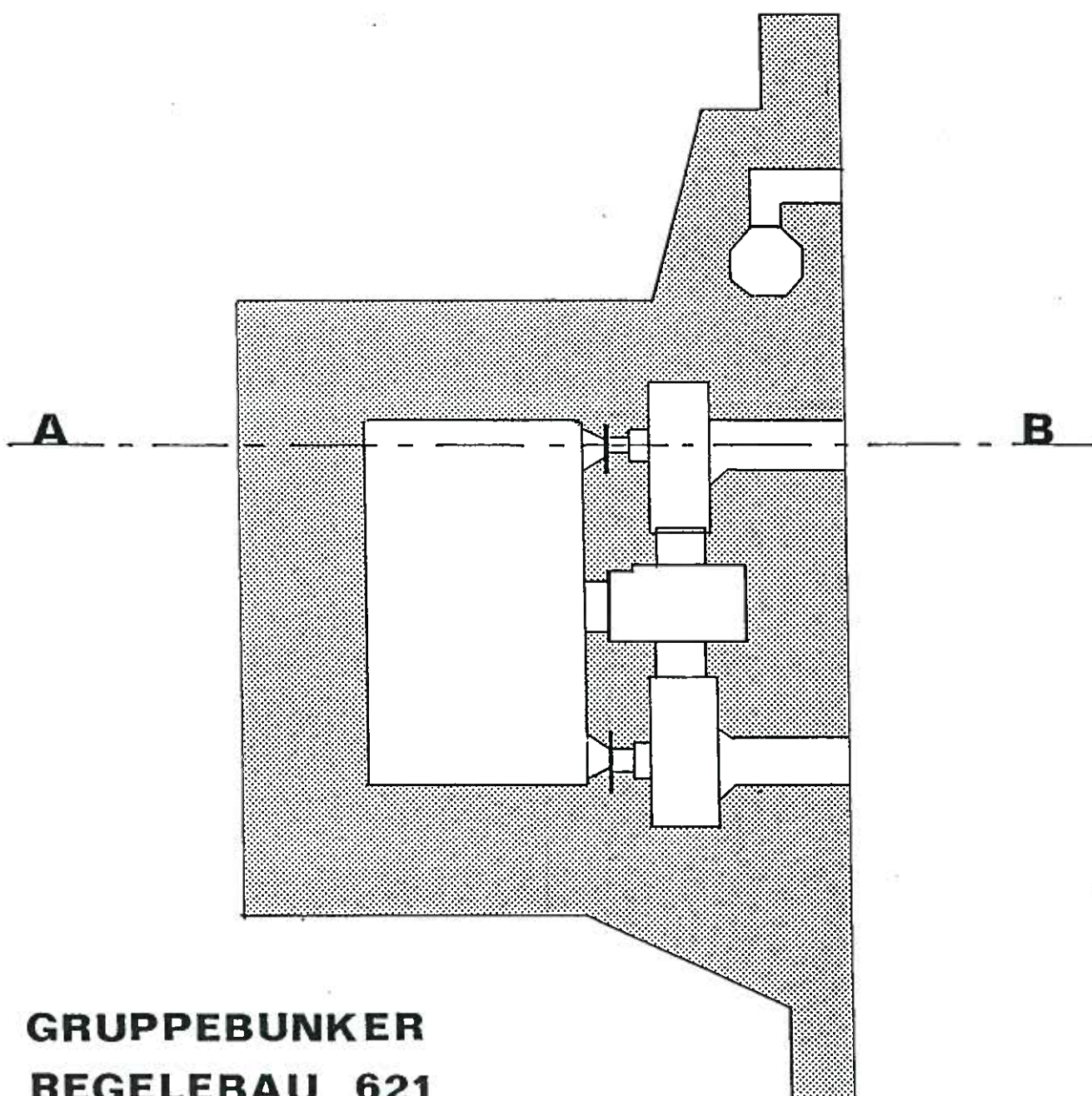
Størrelse: Længde	9,8 m
Bredde	9,6 m
Højde	5,1 m
Vægge	2,0 m
Loft	2,0 m

Til en enkelt bunker blev der brugt 410 m³ beton og 20 t rundjern, og der blev gravet 1.000 m³ jord bort.

Aggersund nr. 5.

SNIT A - B

**GRUPPEBUNKER
REGELEBAU 621**

Regelbau 622

Dobbeltgruppebunker.

Dette er den mest almindelige bunkertype i Atlantvolden. I alt blev der bygget 1.722 stk. færdig i hele systemet.

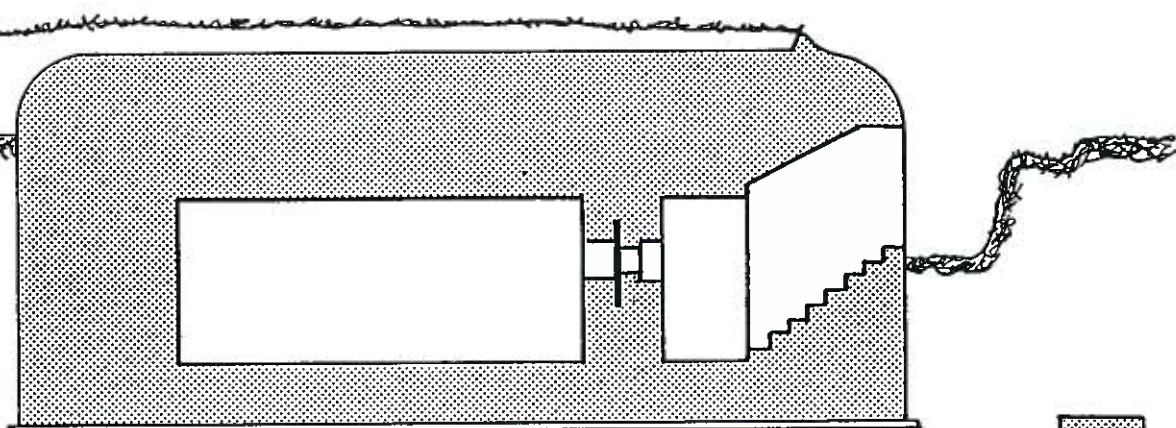
Bunkeren indeholder 2 mandskabsrum og 2 forrum, en gassluse og en "Ringstand" for maskingevær.

Bunkeren var indrettet, så der kunne bo 2 grupper i den, i alt 20 mand.

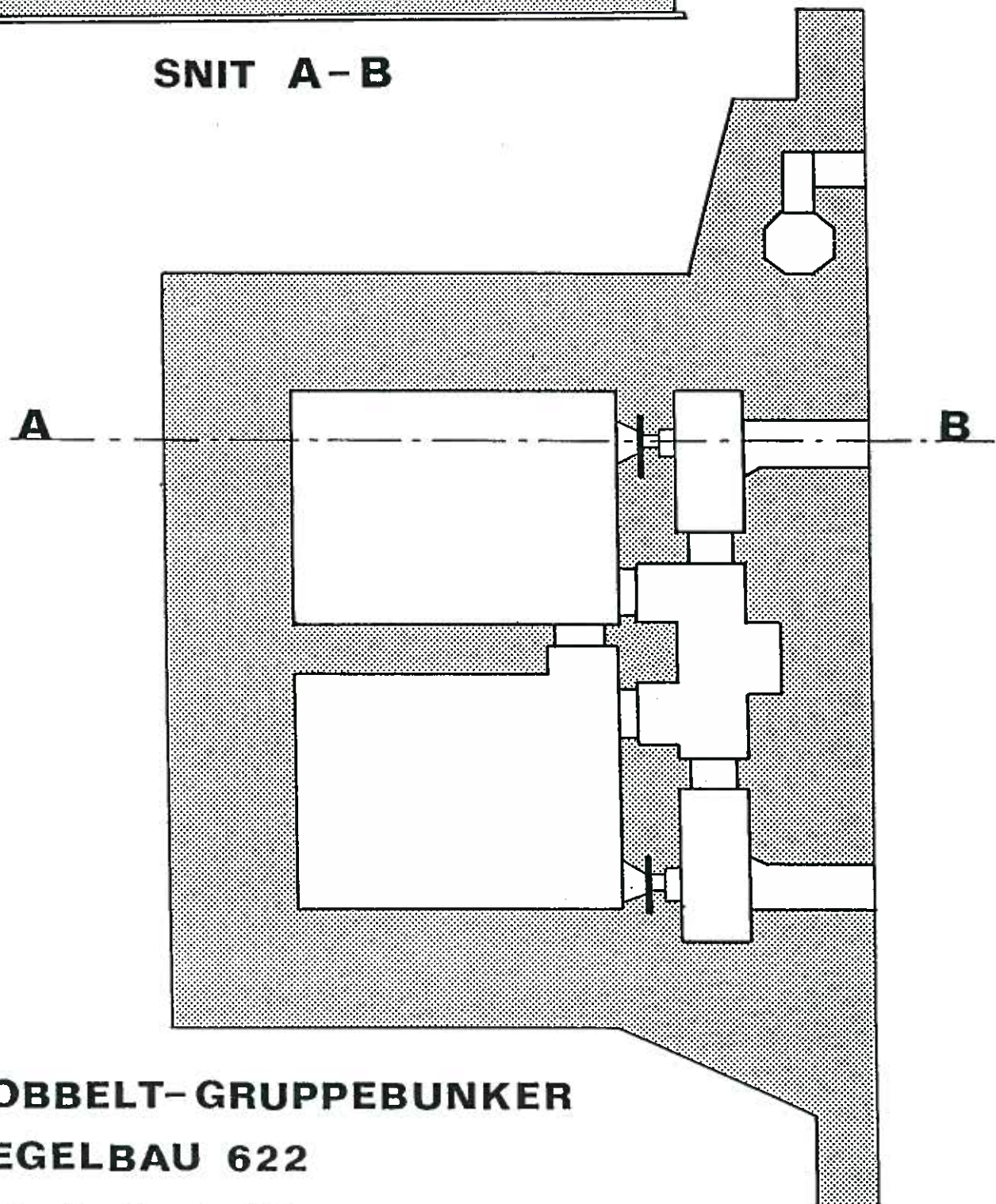
Størrelse: Længde	12,6 m
Bredde	11,5 m
Højde	5,2 m
Vægge	2,0 m
Loft	2,0 m

Til den enkelte bunker blev der brugt 650 m³ beton, 30 t rundjern og 3,8 t formstål.
Der blev gravet 1.300 m³ jord bort.

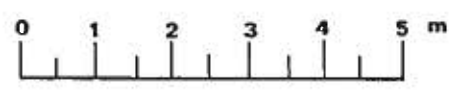
Aggersund nr. 7, 9, 12, 16 og 18.

SNIT A - B

**DOBBELT-GRUPPEBUNKER
REGELBAU 622**

Regelbau 680

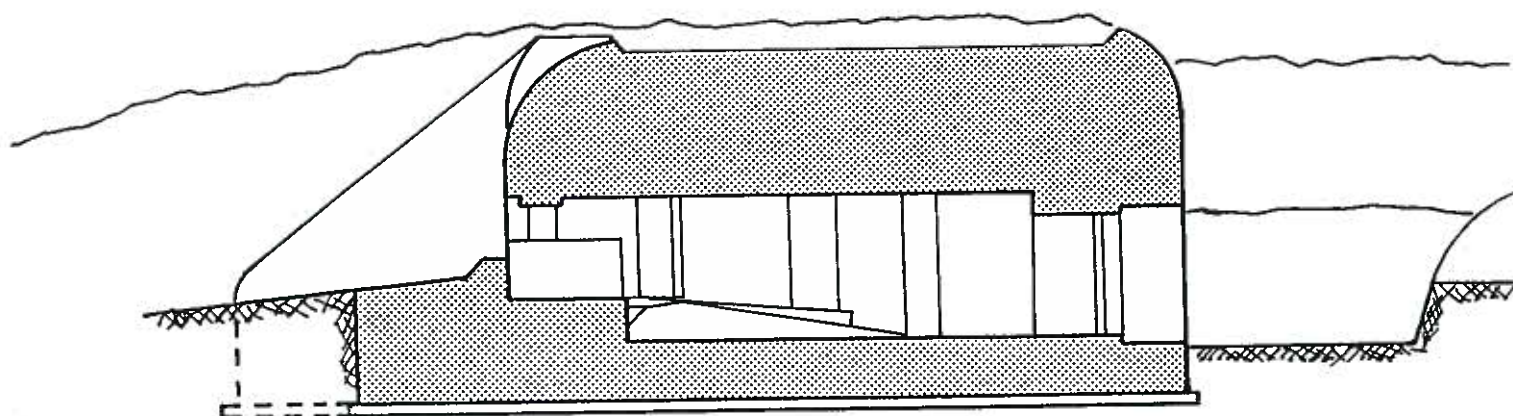
Bunker for 7,5 cm panserværnskanon (PaK), der er en ret hurtigtskydende kanon. Der har dog kun stået en 4,5 cm panserværnskanon i Aggersundbunkeren. Der blev bygget 212 af denne type i Atlantvolden. Bunkeren er ikke beregnet til beboelse.

Størrelse: Længde	12,4 m
Bredde	12,0 m

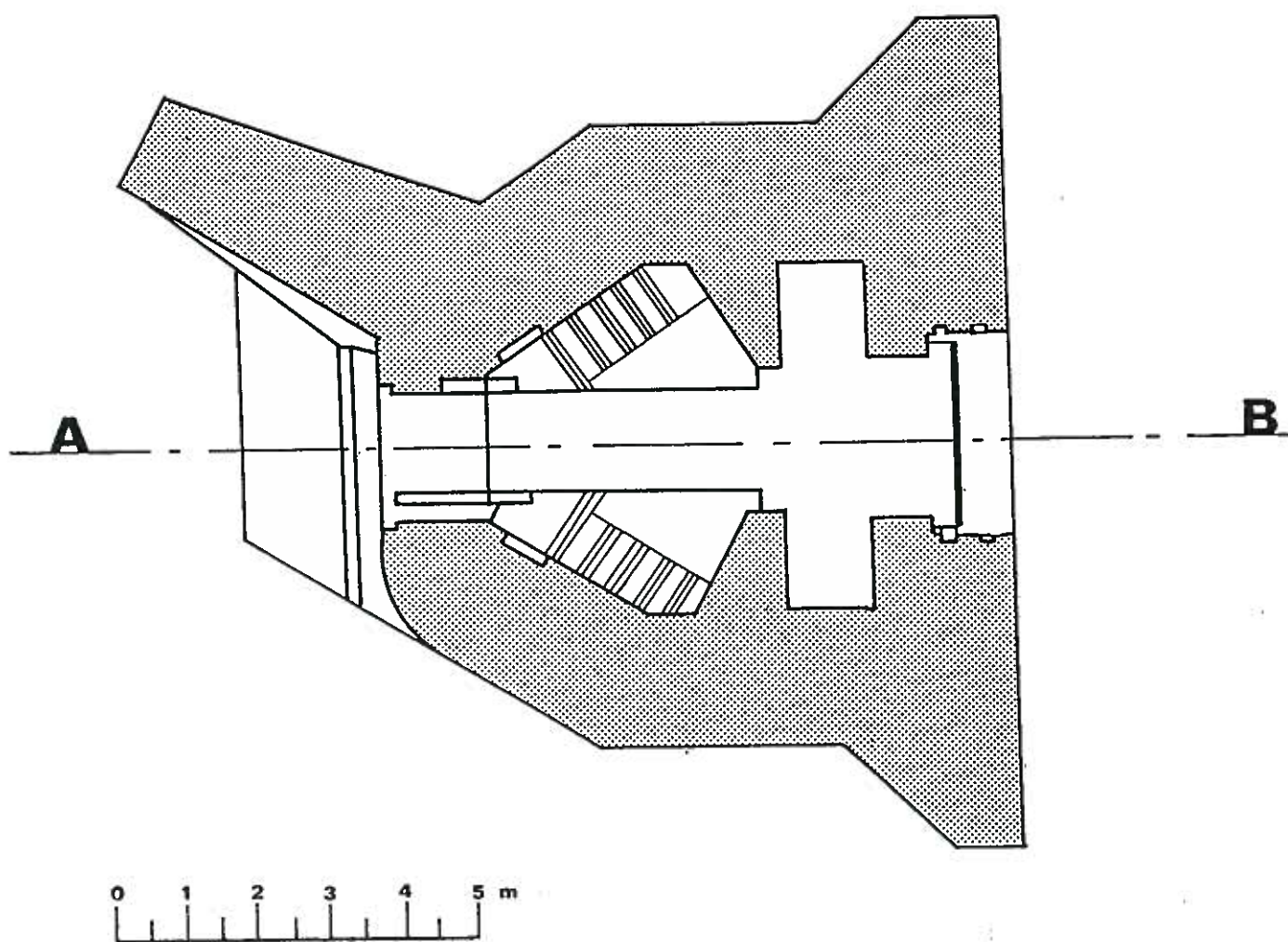
Til en enkelt bunker blev der brugt 440 m³ beton, 22 t rundjern og 3,3 t formstål. Der blev gravet 135 m³ jord bort.

Aggersund nr. 13. Bunkeren er dækket med jord.

STILLING FOR 7.5cm PAK REGELBAU 680

SNIT A-B

Regelbau 681

Maskingeværstilling.

Bunkeren er beregnet til en maskingeværgruppe og bygget, så den kan beskyde en angriber fra siden (flankerende beskydning). Det er en speciel type, der kun er bygget i et antal af 38 i hele Atlantvolden.

Bunkeren havde en 3 mands besætning. Man kunne ikke bo i den.

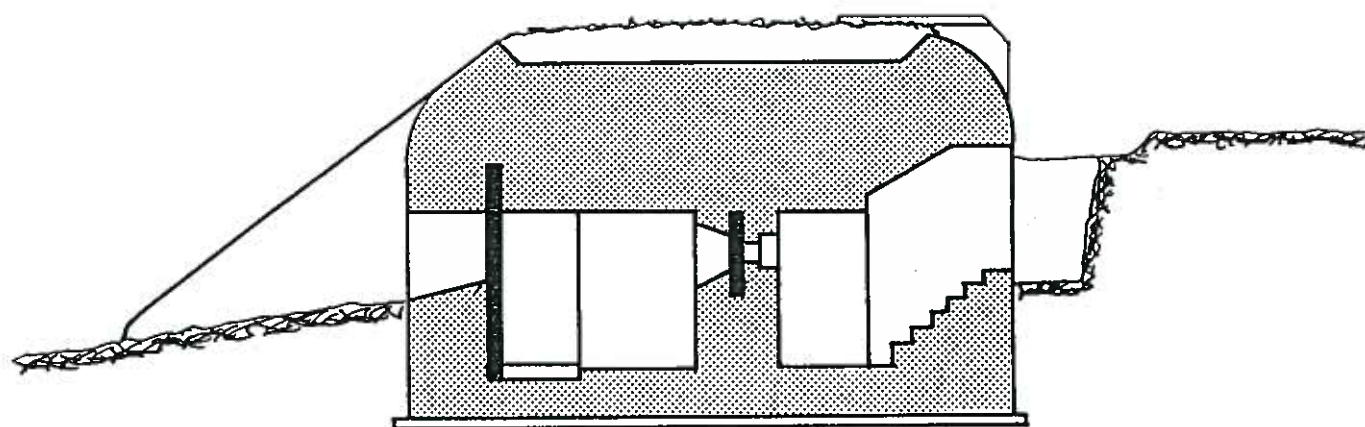
Størrelse: Længde	8,0 m
Bredde	7,8 m
Højde	4,7 m
Vægge	2,0 m
Loft	2,0 m

Til en enkelt bunker blev der brugt 280 m³ beton, 13 t rundjern og 2,5 t formstål. Der skulle graves 250 m³ jord bort.

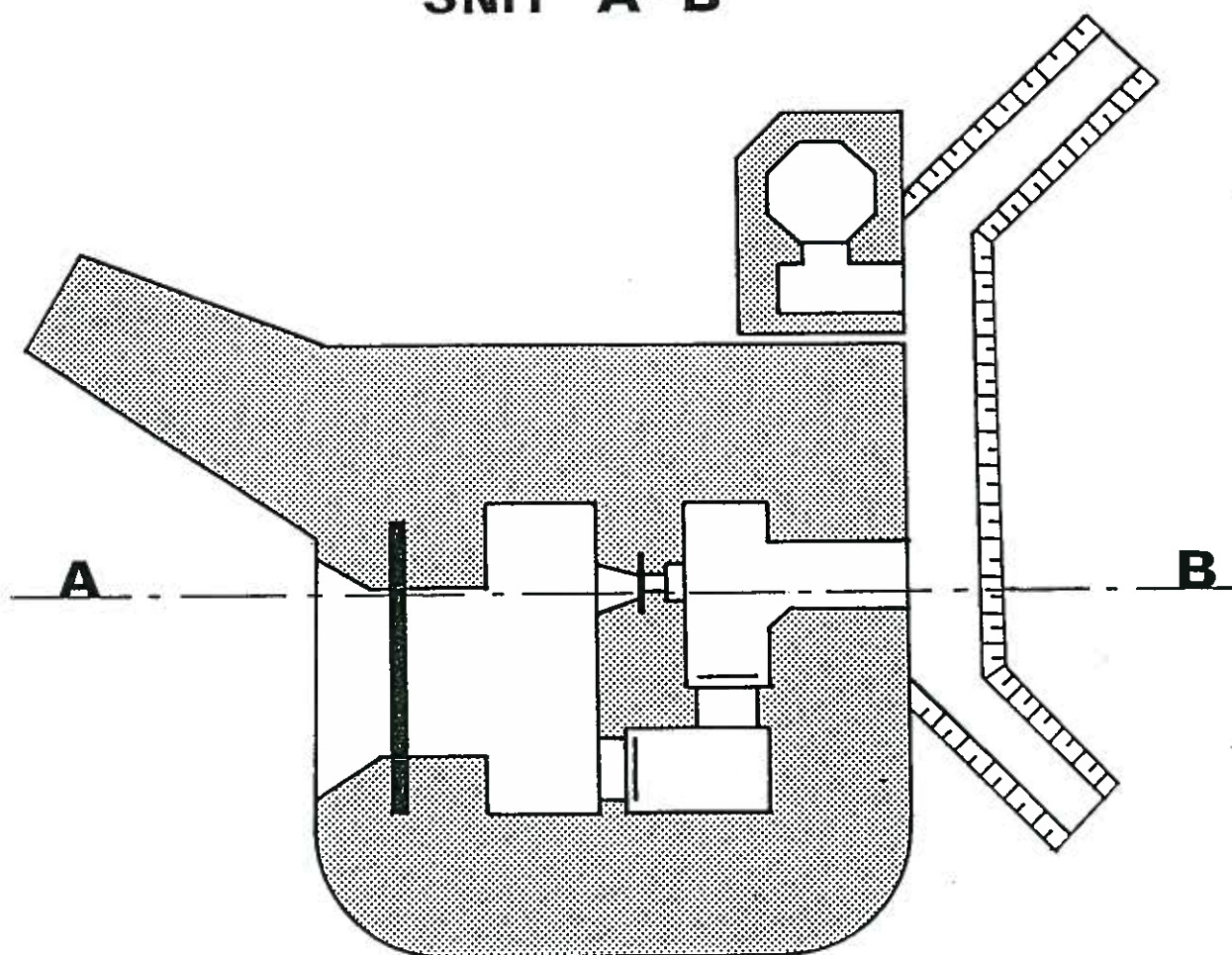
Aggersund nr. 6 og 17.

MASKINGEVÆRSTILLING

REGELBAU 681

SNIT A-B

Stilling med kampvognstårn

Denne bunker er bygget uden for Regelbaunumrene.

Typen kaldes Bauform 241. Den er forsynet med et tårn fra en kampvogn.

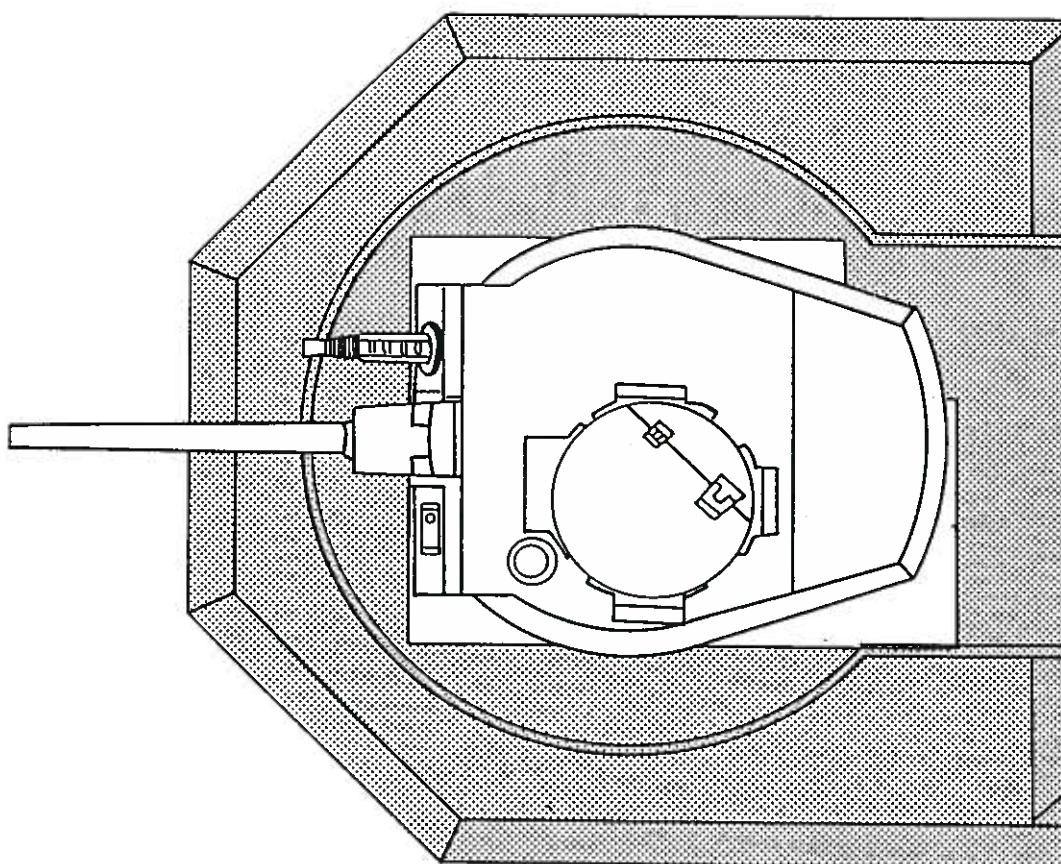
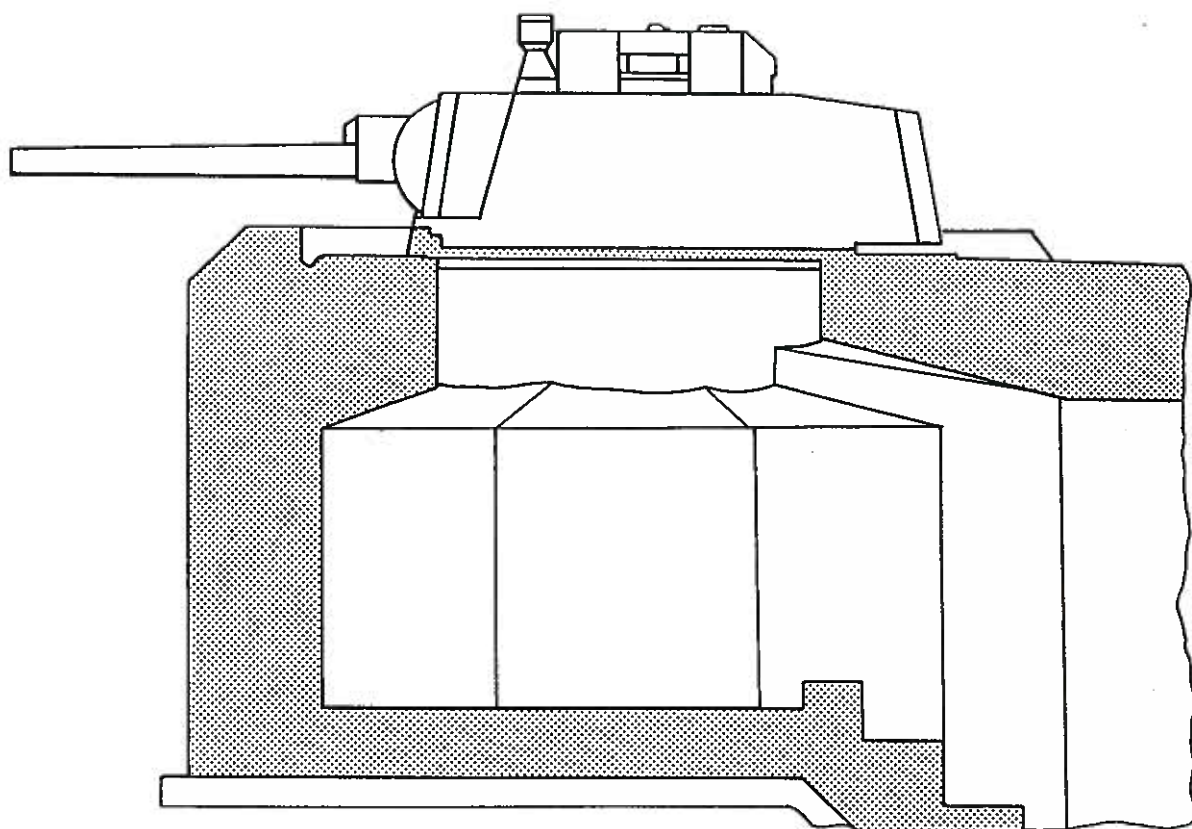
Stilling:	Længde	4,27 m
	Bredde	2,77 m
	Højde	2,60 m
	Vægge	0,40 m
	Loft	0,45 m

Til denne bunker blev der anvendt ca. 16 m³ beton, 1 t rundjern, og der skulle graves 80 m³ jord bort.

Aggersund nr. 15.

STILLING MED KAMPVOGNSTÅRN

Pz kpfw turm 38(t)

0 1 2 m

Bemandingen af bunkerne

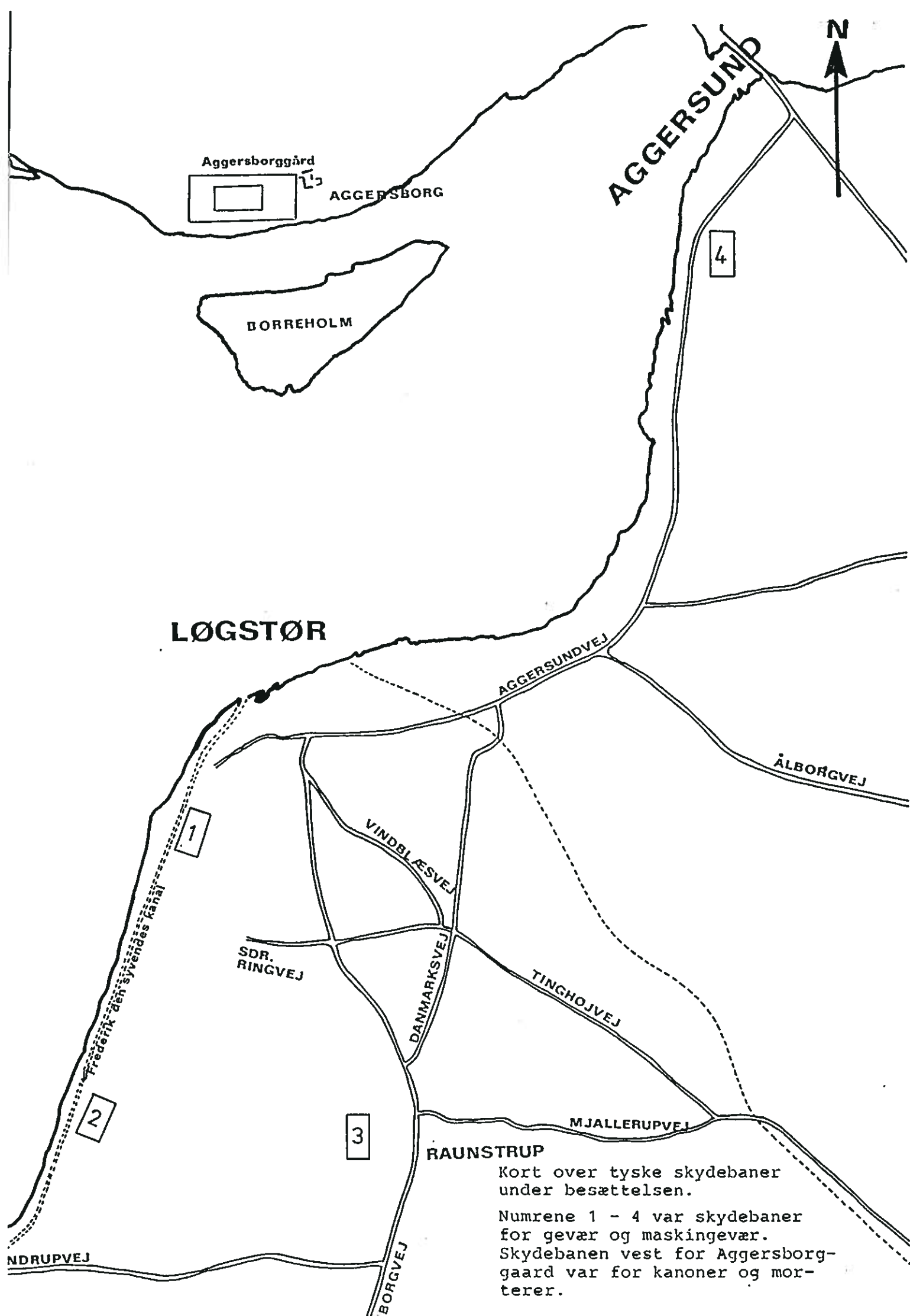
I januar 1945 bestod besætningen på de samlede anlæg af 2 officerer, 31 underofficerer og 122 menige fra infanteriet, og 5 underofficerer og 14 menige fra luftvåbenet "Luftwaffe".

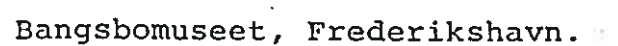
Infanteriet var fra den 9. Ostbatallion 712. Disse soldater, også kaldet POA, var russiske og ukrainske overløbere, der var gået i tysk tjeneste. Dette er de tyske oplysninger.

Den hemmelige danske efterretningstjeneste mente i efteråret 1944, at der i Aggersund var et POA-kompagni + endnu 2 kompagnier infanteri, og desuden et kompagni i Tolstrup. I virkeligheden var der kun et forstærket kompagni.

Infanteriet havde efter de tyske kilder en 3,7 cm kanon og en 4,5 cm panserværnskanon (PaK), 7 mortérer og 20 maskingeværer af forskellige typer. Hertil kom så kampvognskanonen i bunker nr. 15. Luftwaffe rådede over de under nr. 2 og 3 nævnte luftværnskanoner samt et maskingevær.

Den 15. januar 1945 var der stadig beskæftiget 15 danskere og 2 tyskere ved byggeriet.

Arealafgivelser - Monrads arkiv

I Løgstør lokalhistoriske arkiv findes et chartek med påskriften "Arealafgivelser til Tyskerne i Aggersund". Det er en del af landinspektør A. C. H. Monrads arkiv.

I arkivet findes kort over forskellige arealafgivelser til den indre spærrelinie, der som nævnt bestod af pigtrådsspærringer og minefelter.

De første papirer er dateret juli 1943. Det meste af arkivet omfatter beregninger over erstatninger for afgivet jord. Men der er også papirer, der belyser andre forhold.

Værnemagten forlangte således, at der ikke måtte dyrkes afgrøder højere end 50 cm i en vis afstand (400 m) fra den indre spærring, men man tillod heller ikke, at arealerne henlå ubenyttet. Hvis planterne blev for høje, kunne en fjende skjule sig i dem. Hvis markerne lå udyrket hen, kunne anlæggene lettere ses fra luften.

I et brev til Hjørring Amt dateret 13. april 1944 redegør Monrad for et tysk krav til ejeren af Aggersborggård, Jacob Nørgaard om, at nogle arealer øst for Aggersund skulle opdyrkes. Monrad, der havde et møde med den tyske kommandant, en løjtnant skrev bl.a.:

"Jeg sagde Løjtnanten, at det var sandsynligt, at der intet blev gjort ved Jorderne, der for øvrigt er gennemgravet af Grøfter, foretaget af den tyske Værnemagt, hvortil Løjtnanten, der blev meget hæftig, svarede mig, at det blev betragtet som Sabotage ikke at efterkomme hans Ordre. Hertil sagde jeg, at Jorderne laa saa langt borte, at Ejeren først og fremmest saa efter at faa de ca. 5 - 600 Tdr. Land omkring Gaarden afbenyttet paa bedste Maade, og at han kun havde kunnet faa 2 Karle, idet hans øvrige Folk var gaaet til andet Arbejde...."

Det fremkom ikke af arkivet, hvad amtet har svaret - hvis der er kommet svar.

Et andet brev vedrører et erstatningskrav fra Aggersborggård i forbindelse med anvendelse af et areal, som tyskerne anvendte til øvelsesplads. Det ser ud til, at det ironisk nok var på samme sted, hvor vikingeborgen i sin tid var anlagt.

Bunkeren i Monrads have

En del af arkivet beskæftiger sig med Monrads private krig med tyskerne. I breve af 22. september og 5. oktober 1943 beklager Monrad sig til Hjørring Amt over, at tyskerne vil opføre en bunker i hans have (kort nr. 12). Allerede i august 1943 var der ført forhandlinger mellem amtet, værnemagten og Monrad om denne bunker, som Monrad allerede dengang protesterede imod.

Opførelsen af den ville medføre, at en del af de 40 år gamle træer måtte fjernes, og dermed ville hans frugtplantage være uden læ. Monrad henviste både på mødet og i brevet tyskerne til at bygge bunkeren 40 m nordligere.

Den 5. oktober kom folk fra Organisation Todt for at afsætte plads til bunkeren. Det lykkedes dog Monrad at opnå tilsagn om, at byggeriet ikke ville blive påbegyndt "den første tid". Den 27. oktober blev arbejdet imidlertid sat i gang. Monrad fik således ikke noget ud af sine protester. Bunkeren blev bygget tæt ved hans hus. Naboskabet blev efterhånden så generende, at Monrad følte, at han og hans familie ikke kunne blive boende. Den 19. januar 1944 beklagede han sig til folketingsmand Poul Sørensen og til Indenrigsministeriet. Brevet til ministeriet viser tydeligt trængslerne, som han oplevede dem. Derfor gengives det nedenfor i sin helhed.

Det skal ikke her behandles i hvor høj grad Monrad selv kan være skyld i nogle af vanskelighederne. At han har været befolkningen en myndig og god talsmand overfor værnemagten synes hævet over enhver tvivl.

Det har vel heller ikke gjort det lettere i hans egen sag.

Et enkelt brev viser ham i denne talsmandsrolle. En russer forøvede i marts 1944 voldtægt mod en ung pige fra egnen, og på hendes vegne krævede Monrad følgende erstatning:

1 Kjole rensset og presset	kr. 15.00
1 stk. Bælte - bortkommen	kr. 10.00
1 Frakke repareret, rensset m.m.	kr. 30.00
1 Par nye Sko - ødelagte af Vand	kr. 60.00
1 Par Strømper	kr. 9.80
Tilsammen	kr. 124,80

Desuden et rationeringsmærke til indkøb af strømper.

*Jann Hornum
Peter Ussing Olsen*

Monrads brev

Den 19. juni 1944.

Til Indenrigsministeriet

Lørdag den 27. f.M. Kl. ca. 12.40 blev undertegnede af 2 Underofficerer af den herværende Afdeling af den tyske Værnemagt (40199 B) paa min Bopæl anmodet om straks at følge med til dennes kontor, hvor Kommandanten - Løjtnant Müller - kom til Stede og udtalte, at hans Soldater var blevet saa vrede paa mig, at de havde truet med at ville skyde mig. Grunden hertil angaves at være den, at min Hustru i min Fraværelse Tirsdag den 16. f.M. til Kriminalpolitiet havde anmeldt, at et Medlem af Værnemagten uden Tilladelse eller Forespørgsel havde afhentet Rabarber i vor Have. Da løjtnanten ikke vilde paatage sig Ansaret for, at Soldaterne skulde gøre Alvor af Truslen, sagde han til mig, at han saa sig nødsaget til at beskytte mig, hvorefter jeg blev hensat i et yderst snavset Loftsværelse, hvor jeg uden Afhøring eller Forbindelse med min Familie eller det danske Politi hensad til Torsdag den 1. d.M. Kl. 15, da det tyske Sikkerhedspoliti afhentede mig og indsatte mig i tysk Arrest i Aalborg. Fredag den 2. d.M. Kl. ca. 7 blev jeg afhentet til Forhør og løsladt samme Dag Kl. ca. 11, efter at Chefen for det tyske Sikkerhedspoliti i Aalborg overfor mig havde udtalt, at denne Sag var fuldstændig afsluttet. Under Forhøret erklærede jeg, at jeg ikke vilde modsætte mig, at jeg forpligtede mig til at tage Bopæl uden for Aggersund, idet man fra den anden Side fremhævede, at der intet var til Hinder for, at jeg beholdt mit Kontor i min Ejendom, at jeg maatte komme paa Kontoret, saa ofte jeg ønskede det og at jeg maatte deltage i Møder her i Kommunen som sædvanligt.

Uden at komme ind paa de Punkter, som det tyske Sikkerhedspoliti anførte mod mig, skal jeg oplyse, at jeg ikke paa noget Punkt havde forbrudt mig paa nogen som helst Maade, hvilket ogsaa vil være forstaaeligt for det høje Ministerium, naar man tager i Betragtning, at jeg saa omgaaende blev løsladt.

Men det Modsætningsforhold der uden Anledning fra min Side var og er opstaaet, resulterede som ovenfor nævnt i, at jeg maatte forpligte mig til at opgive min Bopæl her. Siden min Løsladelse har min Hustru og jeg boet hos en af vore Venner i Fjerritslev og vore 4 Børn har været hos min Svigerfar i Hjørring.

I de sidste 2 Uger har jeg uafbrudt søgt efter en Lejlighed her paa Egnen, uden at det er lykkedes for mig at faa nogen. Og er det mit Indtryk, at det vil være umuligt for mig at faa nogen Lejlighed her i Han Herred.

Jeg har yderligere undersøgt om, hvorvidt der var Mulighed for til en rimelig Pris at købe en Ejendom, hvor jeg kunde bo og passe min Forretning. Det skal oplyses, at jeg har ført Forhandlinger med Ejeren af "Skerpinggaard", hvortil er et Tilliggende af ca. 1½ ha med passende Bolig. Ejeren ønsker ikke at udleje Ejendommen, men vil godt sælge for en Pris af 30.000 Kr. Efter min Formening vil en Pris af ca. 27.000 Kr. under Hensyntagen til det nuværende Prisforhold være passende, men efter normale Forhold vil Ejendommen kun have en Værdi af ca. 12.000 Kr., i hvilken Forbindelse jeg

kan oplyse, at den sidste Købesum udgjorde 11.000 Kr. Det tilføjes, at Ejeren kun vil staa inde for sit Tilbud om Salg indtil denne Uges Udgang.

Eftersom jeg uden egen Skyld er tvungen til at flytte, skal jeg herved anmode det høje Ministerium om, at der foruden passende Erstatning for Driftstab m.m. i Tiden fra den 27. f.M., indtil jeg paany paa betryggende Maade kan passe min Virksomhed, snarest træffes Afgørelse om, at der stilles en Sum til min Raadighed til Erhvervelse af en Bolig.

Saaframt det høje Ministerium ikke vil være sindet at foretage noget i ovennævnte Retning, ser jeg ingen anden Udvej end sammen med min Familie samt en Pige - i alt 7 personer - at indlogere mig paa Hotel og forventer jeg i saa Fald, at Statskassen refunderer samtlige mine Udgifter herved.

Forventende det høje Ministeriums omgaaende Svar tegner med Højagtelse.

A. C. H. Monrad

Stützpunkt Gruppe Aggersund

1989.

Tekst: Jann Hornum og Peter Ussing Olsen

Redaktion: Peter Ussing Olsen

Kort og tegninger af bunkers er udført af Lene Andersen og Brian Christoffersen.

Emnet har af de samme forfattere været behandlet i "Krejl" - Lokalhistorisk Tidsskrift for Løgstør og Omegn, nr. 2 og 3, 1986/87.

Litteratur og kilder

Arne Bonvig Christensen: Invasion i Danmark, 1976.

Knud Henriksen: Våben i klitterne, 1985.

A. S. Møller: Beretning om generalkommandoens efterretningstjeneste, nordjyske afsnit 1944 + 45. Bangsbomuseet 1985.

Endvidere er anvendt materiale fra Bangsbomuseet, Rigsarkivet, Marinens bibliotek ("Tyske Kystbefæstningsanlæg, 1945") og Interessengemeinschaft für Befestigungsanlagen beider Weltkriege", Köln.

Specielt er anvendt "Die Regelbauten des Heeres im Atlantikwall", 1986 og Sonderheft om befæstningerne ved Løkken, 1987.